

Tribina 17.travnja 2012. - Klub Knjižare Nova, Osijek

U sklopu projekta "**Zajedno za prava svih žrtava**", Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek I Documenta – Zagreb predstavili su knjige "[Rat, dokumentiranje i pravni status žrtve](#)" i "[Prava civilnih žrtava rata](#)" u **utorak, 17. travnja 2012. u 11h, Klub Knjižare Nova** (Trg A. Starčevića 4, Osijek).

Na promociji je osim publikacija predstavljen i projekt, ciljevi, očekivani rezultati te aktivnosti koje će biti provedene na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. O tome su govorili:

- **Igor Roginek**, koordinator projekta "Zajedno za prava svih žrtava rata"
- **Slaven Rašković**, koordinator projekta "Ljudski gubici u Hrvatskoj 1991-1995"
- **Eugen Jakovčić**, koautor publikacije "Prava civilnih žrtava rata"
- **Miren Špek**, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Projekt "**Zajedno za prava svih žrtava – osnaživanje organizacija civilnog društva za istraživanje činjenica i zagovaranje obeštećenja**" usmjeren je na istraživanje, zagovaranje prava žrtava utemeljeno na rezultatima istraživanja te prijenos znanja o metodama suočavanja s prošlošću u zajednicama.

(na tribini su govorili : **Miren Špek**, voditelj projekta Centar za mir, nenasilje I ljudska prava Osijek – domaćin tribune, **Slaven Rašković** koordinator projekta "Ljudski gubici u Hrvatskoj 1991-1995", **Igor Roginek**, koordinator projekta "Zajedno za prava svih žrtava rata" te **Eugen Jakovčić**, koautor publikacije "Prava civilnih žrtava rata") (s lijeva na desno)

UVODNIČAR - Miren Špek, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Objasnio zašto su nositelj i ostale partnerske organizacije pristupile Centru za mir iz Osijeka na ovom projektu. Objasnjena je višegodišnja tradicija Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek po pitanju rada na područjima koji se tiču žrtvi, praćenja suđenja za ratne zločine, brojne radionice sa osjetljivim skupinama u društvu (mirenje, nenasilje u školi, obitelj, statusna pitanja), suočavanje s prošlošću kroz organiziranje tribina i okruglih stolova, rad sa stradalnicima rata, provođenje edukacija, sudjelovanje u mirovnim odredima,

Antiratna kampanja, rad na ostvarivanju statusnih pitanja građana, projekti od važnosti za žrtve rata te sudjelovanje u izrade statuta, te ideje REKOM – regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o oružanim sukobima na području bivše SFRJ.

(gore: Slaven Rašković, Documenta – Zagreb o publikaciji „Rat, dokumentiranje i pravni status žrtve“)

Pojasnio knjigu, okrugle stolove koji su prethodili tiskanju knjige, o raznim metodologijama rada i istraživanja, raznim znanstvenim osobama, povjesničarima koji su involvirani u popisivanje ljudskih gubitaka.

Cilj je napraviti cjeloviti popis žrtava rata, što vjernije po mogućnosti s imenom i prezimenom. Sisačko-moslavačka županije završena kada se govori o popisivanju ljudskih gubitaka.

Prebacivanje istraživanja na istočnu Slavoniju, osobni kontakt sa žrtvama – direktni pristup što razlikuje ovaj pristup od ostalih popisa ljudskih gubitaka i pristupa od strane drugih organizacija, tijela, udruga. Istakao problem što se tiče financiranja ovako velikog projekta, kao i pristupa informacijama – podacima stradalnika s obzirom na pravne ovlasti. Govorio o fokusu prema žrtvama. Vraćanje žrtvama u smislu dostojanstva.

Naglasio povjerljivost podataka o žrtvama te govorio o direktnim i indirektnim žrtvama.

PREDSTAVLJANJE PUBLIKACIJA I PROJEKTA - Igor Roginek, Documenta – Zagreb

Pojasnio ciljeve Documente, približio/objasnio njihov rad te rad udruga-partnera koji sudjeluju u projektu, fokus na civilnim žrtvama rata – u nepravednom su položaju od ostalih skupina. Govorio o utvrđivanju činjenica i ostvarivanju prava na reparaciju, materijalnu štetu.

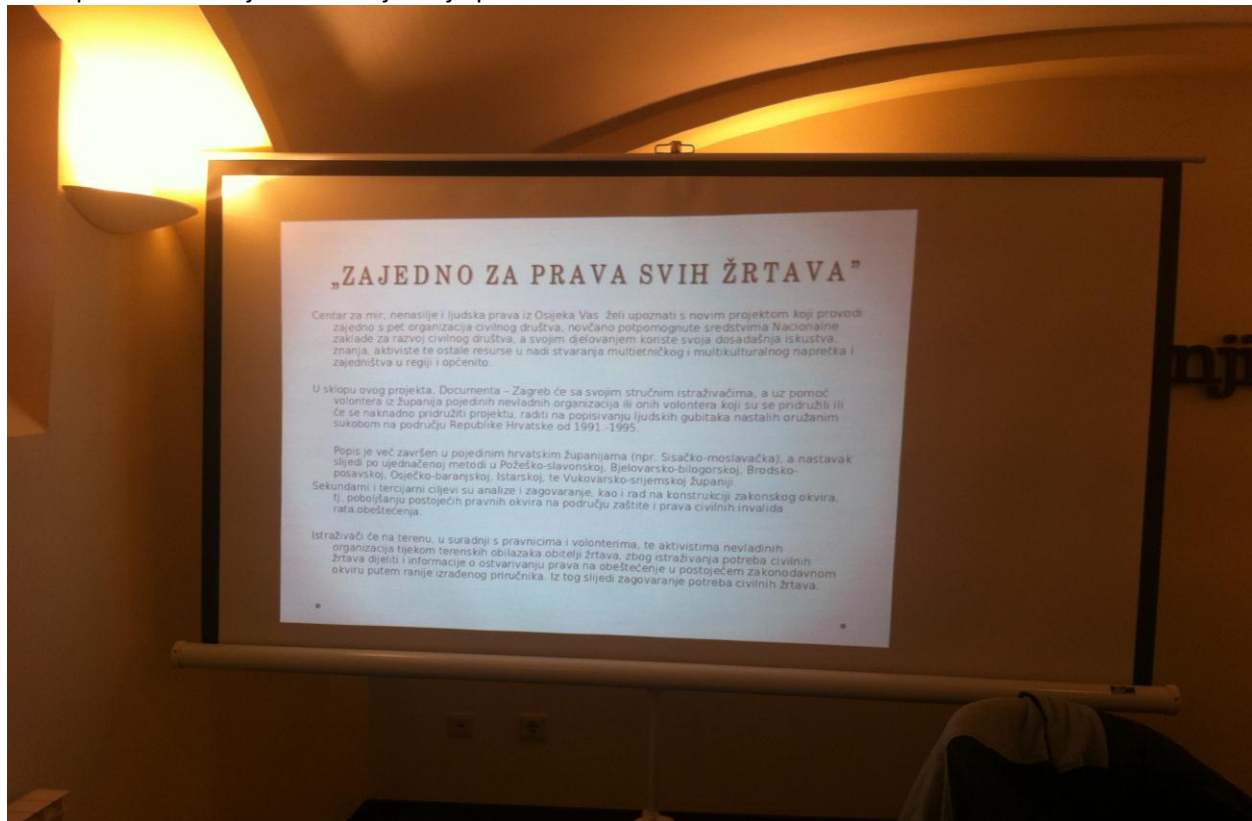

Eugen Jakovčić, Documenta – Zagreb – predstavljanje Priručnika o pravima civilnih žrtava

Naglasio kako Documenta uvijek promatra stvari s pozicije žrtve. Aktivizam Documente je sveobuhvatan ali i nadomjestak onih područja u kojima država ništa nije poduzela. Govorio o vansudskim mehanizmima. Po pitanju civilnih žrtava ništa nije napravljeno, pa se javila potreba da se detektira što je po pitanju civilnih žrtava napravljeno. Naglasio suradnju i komunikaciju sa udrugama civilnih žrtava i stradalničkim udrugama, te zagovaranje kod Vlade RH da se ta problematika, da se ti nedostaci razriješe. Naglasio intenzivne razgovore sa resornim ministarstvima, kao i M.Vanjskih poslova – po pitanju tužbi protiv RH (odštetni zahtjevi). Govorio o neizravnim i izravnim civilnim žrtvama, o žrtvama terorističkih akata.

Govorio o pravima koja su žrtve ostvarile sa socijalnog karaktera : obiteljske opskrbrnine, invalidnine. 50% osoba koje su ispitali nema status civilnih žrtava rata. 30% pokrenuli građanske postupke, dok je većina zahtjeva odbijeno, a jedan dio pred Europskim sudom pravde. 1/3 slučajeva su neprocesuirani ratni zločini.

Većina žrtava je u potrazi za psihosocijalnom pomoći, priznanje patnje, priznanje statusa. Izjednačavanje iskustava svih žrtava rata. Više procesuiranja ratnih zločina, te potpora Udrugama koje se bave ovim i sličnim tematikama. Govorio o materijalnim reparacijama te o problemu nepostojanja zaštite žrtava od strane civilnih žrtava na ratom stradalim područjima. Ciljevi su donošenje novih Zakona, suradnja na mogućnostima osnivanja Fonda za obeštećenje. Spomenuo okrugli stol u Zagrebu o procesuiranju ratnih zločina. Usporedio REKOM i ciljeve REKOM-a u odnosu na trenutne potrebe i ciljeve projekta. Predstavio je Priručnik o pravima civilnih žrtava, dostupnost svima istog, te svrhu donošenja. Proizašla iz potreba raznih skupina u društvu koje nisu zadovoljne ili smatraju nedostatne pravne okvire za ravnopravno i dostojno zadovoljavanje potreba svih civilnih žrtava.

(gore: Osječanka **Marija Lovrić**, udovica Branka Lovrića, žrtve u slučaju selotejpa, **Sandra Lustig i Darko Novosel**, volonter na projektu "Zajedno za prava svih žrtava")

Osječanka Marija Lovrić, pravdu je čeka gotovo dva desetljeća. Kada je zagrebački Županijski sud donio presudu u slučaju Glavaš, doživljavala je salve uvreda. Njezin suprug Branko, jedan od direktora osječke pošte, odveden je iz kuće 26. studenog 1991. Od tada mu se gubi svaki trag, a tijelo mu nije nađeno. Do sada nije ostvarila nikakva prava.

Na tribini su nazočili i predsjednica Udruge civilnih žrtava domovinskog rata OBŽ, predstavnici Udruge “Delfin” iz Pakraca, voditelj i zamjenica voditelja Odjela za pružanje podrške svjedocima/žrtavama Županijskog suda u Osijeku, v.d. izvršna direktorica Centra za mir, Pravni Centar – Centra za mir, Marija Lovrić - žrtva, te Jadranka Švec žena čiji je brat nestao tijekom 90’s a koji se ni danas nije našao, volonteri Udruge za pružanje podrške svjedocima, žrtvama te volonteri na projektu “Zajedno za prava svih žrtava”, studenti Filozofskog i Pravnog fakulteta iz Osijeka, Katarina Kruhonja – Pax Christi te predstavnici medija.

Marija Lovrić – supruga Branka Lovrića zanimala se za mogućnost ostvarivanja opskrbnine kao supruga žrtve koja je potvrđena pravomoćnom presudom za kazneno djelo ratnog zločina. Do danas nije ostvarila niti jedno od zakonom mogućih prava, iako je podnijela tužbu i zahtjev, danas majka fakultetski obrazovanog i nezaposlenog sina (bolestan). Primjeri zanemarivanja društva i države za svoje ranjene skupine.

Jadranka Švec je naglasila kako države institucije do danas nisu uspjele pronaći njezinog nestalog brata, da je i sama civilni invalid rata a da nije ostvarila niti jedno pravo.

Katarina Kruhonja izrazila je zabrinutost i žaljenje što na tribinu nisu došle i druge udruge i stariji svjedoci ratnih događanja u Osijek i okolici, ali je sretna što mnogo mladih ljudi želi raditi na ovom projektu.

Tanja Škrbić, Centar za mir naglasila je i uputila prijedlog da se “mobiliziraju” sve udruge, organizacije u provedbu ideje koju nosi ovaj projekt.

Katarina Kruhonja, suosnivač Centra za mir, te mnogih drugih organizacija, dugogodišnja aktivistica na području ljudskih prava, član KV REKOM, dobitnica Alternativne nobelove nagrade, rad na Pax Christi...

Tribinu su posjetili i volonteri na projektu "Zajedno za prava svih žrtava" (Ana Pap, Andrea Alagić, Ivana Majcan, Matea Crnogorac, Slađana Trifunović, Sandra Lustig, Darko Novosel, Nena Arvaj, Sanja Krčmarek, Vlatka Kranjčević, Marjana Skoko, Barbara Veličković)